У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Нью Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 114. СЕРЕДА, 24-го ЧЕРВНЯ 1970 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 24, 1970 No. 114. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 23 червня 1970

В АМЕРИЦІ

ВЖЕ ТЕПЕР ЗАПОВІДАЮТЬ БІЛЬШІ ПОДАТКИ в 1972-му році, бо Уряд президента Ніксона бажає мати здорову економіку країни, а до цього треба, щоб федеральний бюджет не мав дефіциту. Передбачають, що в 1970-1971 році федеральний бюджет матиме дефіцит у висоті 1.3 більйона долярів. Щоб збільшити прибутки федеральної скарбниці у фінансовому році 1971-1972, треба буде збільшити податки. Так заявив секретар скарбу на Сенатській Фінансовій Комісії. Можливо, що збільшення прибутків осягнеться цим способом, що не будуть збільшувати вільної від оподаткування суми з 600 долярів на особу до 650 долярів з днем 1-го липня 1971 р., і до 700 долярів в 1972 році.

В ПОЛІТИЧНИХ КОЛАХ ТВЕРДЯТЬ, що зникнення колишнього президента в Буенос Айресі досі залишається невияснене. Генерал поручник Педро Арамбуру був президентом Арґентини в роках 1955-1958. Його схопили невідомі особи, які пізніше заявили, що вони мстяться на Арамбуру за те, що за його урядування замордовано сотки пероністів. Але інші пероністи заявляють, що правдиві пероністи — це націоналісти, а не вбивники. В урядових колах гадають, що справа зникнення генерала Арамбуру — це якась „закордонна змова". Під час військового перевороту 5-го червня, численні арґентинці думали, що переворот має зв'язок зі зникненням генерала Арамбуру.

ЗСА ВИПУСТИЛИ З КЕЙП КЕННЕДІ на Флориді „супершпигуна", сателіт із телевізійними камерами та з „Х-промінями", який на висоті 20,000 миль „стоятиме" над Південно - східньою Азією та повідомлятиме про те, що ворог випускає ракети проти ЗСА. Цей шпигун - сателіт повідомлятиме про рухи військ на терені СССР і червоного Китаю та над іншими країнами в Азії. На висоті 20,000 миль цей сателіт кружлятиме з такою швидкістю, як Земля, і тому він постійно буде над тим самим пунктом над Землею. Цей шпигун зможе виявити і совєтські ракети, які могли б випустити совєтські підвенні човни на Індійському океані і на Західньому Пацифіку.

ЧИСЛО БЕЗРОБІТНИХ В ДРУГІЙ половині року буде далі збільшуватися, і з цим треба погодитися, бо це конечне до успіху в поборюванні інфляції. Так передбачає член Федеральної Резервової Ради Андрю Ф. Брімmер, який розходиться в цій справі з членом Президентської Ради Дорадників Гербертом Стейном, що минулого тижня передбачав в Конґресовій Комісії, що число безробітних не буде в цьому році надто різнитися від 5-ох відсотків всіх робітних сил, як це було в травні цього року. Брімmер гадає, що число безробітних дійде до 5.5 відсотка всіх робітних сил.

ПРЕСА НАЗИВАЄ ТРЬОХ ДОРАДНИКІВ президента Ніксона, про яких люди майже нічого не знають, бо вони діють тоді, коли треба обороняти „флянки" Президентової політики, і то так, щоб це якнайменше було видно. Всі ці три дорадники працюють в Білому Домі, вони працюють в порозумінні зі шефом Президентської Канцелярії Г. Р. Голдеманом. Ці дорадники Президента — це Моррей Чотінер, Гаррі С. Дент і Чарлз В. Колсон. Цей останній мав підготовляти публічну опінію для американських військових операцій в Камбоджі. Він врятував проповицію Ніксона в справі поштового проєкту. Чотінер помагав Ніксонові у виборчій кампанії в 1946 р. Дент є зв'язковим між Білим Домом і Капітолем.

У СВІТІ

ВІЙНА У В'ЄТНАМІ Й КАМБОДЖІ ЗАГОСТРИЛАСЬ. Південно - в'єтнамський комунікат повідомляє, що в одному дні вбито 220 комуністів. Дальше з'єднання південно - в'єтнамського війська силою 4.000 вояків вмаршувало до Камбоджі, але тамошня воєнна ситуація — за повідомленням англомовного щоденника в Сайгоні „Ди В'єтнам Гардієн" — на відтинках фронту, що їх боронять війська Камбоджі, стала „алярмуючою". До Південного В'єтнаму прибула з Вашингтону двопартійна група 12-ох конґресменів та, окремо секретар морських справ Джан Г. Чаффі. Він передасть Південному В'єтнамі 273 воєнні судна різних типів.

У САЙГОНІ ЗАСУДЖЕНО на досмертну в'язницю американського вояка з морської піхоти, 21-річного Майкела Шварца, за вбивство 12-ох цивільних осіб. Він знаходився у стежі, яка 19 лютого ц. р. вбила в одному селі 5 жінок і 11 дітей. 7-членний американський військовий трибунал нараджувався, після 4-денної розправи, три години, поки прийняв присуд. Трьох дальших вояків, обвинувачених у тому самому, судитимуть окремо. Шварц заявив, що він нікого не хотів вбивати, діяв під наказами та не був свідомий того, що це невинні цивільні люди, а не члени В'єтконгу.

ПАПА ПАВЛО VI ПРОГОЛОСИВ святим першого хорвата: Микола Тавеліч згинув мученицькою смертю в Єрусалимі в 1391 році з рук мусульман. На урочистості канонізації були коло 10.000 хорватів, що прибули з Югославії, 25 югославських єпископів і 400 духовників. Югославія є одинокою комуністичною країною, яка зберігає добрі взаємини з Апостольською Столицею.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" СТВЕРДИЛА, що хоч „Союз 9", що його залогу становили полк. Андріян Ніколаєв і інж. Віталій Севастіянов, які перевели в космосі понад 18 днів, — привіз поважні наукові дані про вплив безваговости на людський організм, проте „все одно не можна ще сказати, що всі ці проблеми остаточно з'ясовані".

КОЛО 150.000 ДЕМОНСТРАНТІВ ПРОТЕСТУВАЛИ в Токіо й інших японських містах в минулу неділю проти автоматичного продовження американсько - японського договору про приязнь і безпеку. Соціялісти й комуністи, які організували ті демонстрації, сподівалися змобілізувати до них кругло мільйон осіб, але цей плян не вдався. До невдачі демонстрантів спричинився також зливний дощ. Назагал демонстрації були спокійні.

ВСІ СОВЄТСЬКІ ГАЗЕТИ ПРИНЕСЛИ похвальні замітки з нагоди 60-річчя російського поета Александра Твардовського. Верховний Совєт надав йому з цієї нагоди „Орден червоного прапора". Однак ніде не згадано, що його примусили зректися становища головного редактора журналу „Новий Мір", після того, як з редакції „вичистили" кількох найближчих співробітників - однодумців Твардовського, що вів у тому журналі трохи ліберальний курс, друкуючи твори критичних супроти режиму авторів.

Ніксон підписав закон про зменшення виборчого віку, просить суд ствердити його конституційність

Вашингтон. — Президент Ніксон 22-го червня підписав закон, згідно з яким зменшується виборчий вік із 21-року до 18-ох років. Та Президент негайно звернувся до Найвищого Суду ЗСА, щоб той ствердив, чи схвалений Конґресом звичайною більшістю законопроєкт є згідний з Конституцією ЗСА, яка встановила виборчий вік на 21 рік. Президент був би не підписував цього законопроєкту, але він мусів це зробити тому, що Конґрес об'єднав проєкт про збільшення виборчого віку із законопроєктом про продовження на 5 років Виборчий закон із 1965 року, який охороняє виборчі права неґрів в південних стейтах, і який уможливив одному мільйонові неґрів більше зареєструватися як виборці. Коли Найвищий Суд ЗСА не відкине закону про зменшення виборчого віку як незгідного з Конституцією, то вже від 1971-го року у всіх родах виборів матимуть право брати участь нових 11 мільйонів виборців у віці від 18-ох до 21-го року. Ці нові виборці мали б вплив на вибір Президента ЗСА, який відбудеться в 1972-му році. Президент Ніксон не є проти зменшення виборчого віку, але він гадає, що це є зміна Конституції, тому при схваленні цього проєкту треба в Конґресі більшости двох третіх голосів, і крім цього ностріфікації трьох четвертих стейтів ЗСА.

Сенат потверджує преrоґативи Президента, як командувача збройних сил

Вашингтон. — Сенат прийняв в понеділок 22 червня 79 голосами проти 5-ох прихильний Президентові додаток, зголошений демократичним сенатором Робертом С. Бирдом з Західньої Вірджинії до резолюції, що її зголосили були сенатори Джан Шерман Купер, республіканець, і Франк Черч, демократ, з забороною користуватися бюджетовими фондами для будь-яких воєнних операцій в Камбоджі, для підтримування тамошніх воєнних операцій союзників чи для фінансування чужинецьких добровільчих з'єднань. Тому, що Уряд стояв на становищі, що така резолюція заперечує, чи бодай значно звужує й обмежує права й компетенції Президента, як конституційного головного командувача всіх американських збройних сил, то вже голова демократичної більшости в Сенаті, Майкел Менсфілд, зголосив був у минулому тижні додаток, що резолюція Купера-Черча „не може піддавати під сумнів конституційні права Президента, як головного командувача". До того тексту сенатора Менсфілда, сенатор Бирд добавив ще слова: „включно з виконуванням конституційних прав, якими треба буде покористуватися задля охорони життя збройних сил ЗСА, будь-де розташованих". В урядових колах уважають, що такий додаток до резолюції Купера-Черча насправді ту резолюцію у практиці зводить на нівець. Тому „проти" того додатку голосували найбільше ліберальні сенатори Чарльс Гуделл і Джекоб Джевітс з Ню Йорку, республіканці, та Гаролд Гюз, Джордж Мек Говерн і Абрагам Рібікоф — демократи.

На „Союзівці" розпочались літні дитячі табори

Група малих збиточників зі своїми опікунками на цьогорічному хлоп'ячому таборі на Союзівці (Світлив Ю. Вірт).

Кергонксон, Н. Й. — З початком вакаційного сезону на шляхах, що ведуть до відпочинкової Оселі УНСоюзу „Союзівки", не втихають мотори. Але тоді, коли старші поспішають на цю оселю, щоб відпочити серед природи й відвести серце серед рідного товариства, — діти й молодь прибувають на „Союзівку" з іншими бажаннями й завданнями. Вони не лише відпочинуть тут, серед спокійних зелених гір, а й наберуться знань, навчаться дзвінких пісень, довідаються більше про Україну і напевно всі поліпшать знання української мови.

Минулої суботи, 19-го червня, вже відкрився перший дитячий табір на „Союзівці" — для хлопців. 26 хлопців у віці від 7 до 11 рр., щиро привітала керівниця табору, п-ні Зеновія Пиріг, яка має вже п'ятирічну практику у веденні такого особливого, розвагово - виховного шкільництва. Через три тижні, коли закінчиться перша тура, розпочнеться таборування для дівчат. Дотепер їх зголосилося вже 56. Хлоп'яче таборування у віллі „Львів", до речі, гарно відновленій, триватиме до 11-го липня, а таборування дівчат від 12-го липня до 2-го серпня. Таборування дітей і молоді закінчуться, як звичайно, їхнім самодіяльним концертом, на втіху присутнім — керівниці Табору і її помічницям, управителям Оселі та батькам.

Від 2 серпня до 28 серпня у віллі „Львів" будуть вже інші поселенці — молодь від 15 до 21 рр. життя. Студенти Курсів Українознавства на „Союзівці", що ними вже багато років проводить проф. Василь Стецюк, закінчать літню програму для молоді на цій Оселі складенням іспитів з різних ділянок українознавства й одержать дипломи, особливо важливі для тих, хто далі студіює в Школах Українознавства.

Продовжено американсько-японський договір про союз і безпеку

Токіо. — Японський прем'єр Ейсаку Сато проголосив коротку заяву, що його уряд рішив продовжувати існуючий американсько - японський договір з 1960 року. „Факт, що Японія втішається миром, безпрецедентсійним добробутом та піднесенням життьового рівня народу поруч із нагальними неполагодженими міжнародними проблемами вказує, що наша держава зробила правильний вибір у ділянці своєї закордонної політики." Договір з 1960 року вигасав опівночі з 22 на 23 червня ц. р. з застереженням, що коли він не буде відкликаний, то автоматично продовжується на дальших 10 років, при чому кожна сторона може відкликати його за однорічним виповідженням. На рішення японського уряду продовжити договір та на прихильну поставу великої більшости японського суспільства вплинула згода президента Ніксона, висловлена під час відвідин прем'єра Ейсаку Сато у Вашингтоні 22 листопада мин. року, що в 1972 році Америка передасть під суверенність Японії острови архіпелагу Рьюку з найбільшим островом Окінавою, що становить могутню американську морсько - летунську базу. Заплановані й організовані комуністами й соціялістами масові демонстрації проти продовження союзницького з Америкою договору — не вдалися.

Продовжуються заходи щодо замирення між Ізраїлем та арабами

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар ОН У Тант натякнув після повороту з Москви в минулу неділю 21 червня, що З'єднані Стейти переводять нову примирливу акцію на Близькому Сході. За газетними повідомленнями — У Тант, перебуваючи в минулому тижні в Москві, дізнався про нові пропозиції збоку американського уряду і в його пізніших розмовах з совєтським прем'єром Алексєєм Косиґіним та міністром закордонних справ Андреєм Громиком, як також з офіційним посередником Об'єднаних Націй для близькосхідного конфлікту, Гуннаром Яррінґом, який є шведським амбасадором у Москві, — розбіжності становищ, які існують в цій справі між ЗСА і СССР, „звузилися". Державний секретар Вілліям Роджерс конферував в минулому тижні з ізраїльським амбасадором Іцаком Рубіном у Вашингтоні та в день пізніше, з совєтським амбасадором Анатолієм Добриніним. Однаково американські, як совєтські й арабські кола зберігають в цій справі мовчанку. Зате ізраїльський прем'єр Голда Меір промовляла понад годину в понеділок 22 червня перед 500 делеґатами Світової Ради Синагог в Єрусалимі, різко відкинувши арабську пропозицію на „негайне тимчасове перемир'я", і заявивши, що Ізраїль не може „повинуватись диктатові програної сторони" і не може вернутись до ідентичних кордонів, як вони були перед війною з 1967 року.

В районі Косова „хати з горбів сунуться"

З України, з гуцульського м. Косів, прийшов до Америки лист, писаний на початку червня 1970 р. Крім повідомлень родинно-побутового характеру, в листі сказано: „Тринадцятого квітня як пішовшов дощ, так по нинішній день такі дощі ллялися, що так порозмокала земля, що й дороги закрили, бо всі хати з горбів сунуться в долину"... У листі названо кілька прізвищ, із зазначенням: „хата геть роз'їхалася", „люди вискакували з хатів", „багато городів стоять ще не венованi" себто не посаджені чи обсіяні, „і є ще й не орані, а хто й повеснував, також невелика втіха: одно дощі сполокали, друге вимокло. Люди посумніли, чи щось буде, також не знають. От трави повиростали, але чи вдасться сіно зробити, то ще також не знати".

„Сегодня маємо вже 5 червня, вже літній місяць. Правда, що привозять з колгоспів огірки, редиску, цибульку зелену, та хто близько міста, то ще купить, а хто дальше, то і петрушки нема. Ми два рази сіяли, а петрушки не видко, помідори пожовкли, як посадили, так і стоять. Сьогоднішній день вже файний, лиш не знати, чи витримає до вечора, бо ще хмари тягаються".

Про убоге життя і через убогість — складні й напружені родинні відносини свідчить у листі вістка: один батько вимагає від дочок-школярок, щоб вони ішли працювати, на що діти відповідають: „Ми в тебе на світ не просилися", а „він перед кожним на діти нарікає і обраховує, що вони йому коштують". У листі згадано також, що „тамтого року, як була велика повінь, ми мусіли з хати виступати, бо боялися, що підмулить хату, тепер вода несе згори каміння, гуркотить потік, але заким шкоди нема".

Президент поставив вето проти законопроєкту про фонди на шпиталі

Вашингтон. — Президент Ніксон 22 червня не підписав законопроєкту про фонди на модернізацію і будову нових шпиталів тому, що Конґрес збільшив запропоновану Президентом суму на цю ціль на 350 мільйонів долярів .Ці фонди були призначені на фінансовий рік, що почнеться 1-го липня ц. р. Це вже друге вето Ніксона в цьому році, бо в січні він не підписав був законопроєкту про видатки на шкільництво тому, що Конґрес збільшив їх був понад ту суму, яку запроєктував Уряд. Закон про фонди для шпиталів тратить вартість із кінцем червня ц р., тому Конґрес мусить спішитися, щоб змінити законопроєкт так, щоб його міг підписати Президент.

Артемій Кирилюк, відомий мистець-маляр, помер у Філядельфії

Філядельфія. — Минулої суботи, 20-го червня тут після короткої недуги помер на 59-му році життя відомий мистець-маляр св. п. Артемій Кирилюк, уродженець Волині, абсольвент Мистецької школи малярства і прикладного мистецтва у Варшаві, бувший учитель Промислової школи в Коломиї, член Об'єднання Мистців Українців в Америці. Парастас буде відслужений в п'ятницю, 26 червня о год. 7.30 вечора в похоронному заведенні Петра Муріянки при 5316 Райзінґ Сан евеню у Філядельфії, а похорон в суботу, 27-го червня о год. 8.30 рано з того ж заведення до Української Церкви - Пам'ятника в Бавнд Бруку і опісля на Український Православний Цвинтар там же.

ЗАКЛИК УККА У СПРАВІ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Щорічне відзначування Тижня Поневолених Націй у третьому тижні місяця липня, згідно із схваленою Конґресом ЗСА Резолюцією ТПН в 1959 р., перейшло вже в політичну традицію в багатьох осередках нашого поселення у ЗСА, а теж сприймається й у інших країнах.

Відзначування Тижня Поневолених Націй є важливою політичною акцією в користь визвольної справи України й інших поневолених Москвою націй, які названі у Конґресовій Резолюції.

У підготові до якнайширшого відзначення Тижня Поневолених Націй у цьому — 1970 році, Екзекутива Українського Конґресового Комітету Америки та Крайовий Комітет Поневолених Націй у Вашингтоні, що його очолює проф. Лев Добрянський, поробили заходи, щоб у Конґресовому Рекорді ЗСА були поміщені відповідні матеріяли з проблематикою поневолених Москвою націй. Конґресовий Рекорд надрукував брошуру в твердій оправі у 10-річчя Тижня Поневолених Націй, яка була розіслана багатьом американським і чужинним діячам.

Відділи УККА повинні на місцях докласти усіх старань, щоб належно відзначити Тиждень Поневолених Націй, від 12 до 19 липня, відповідними імпрезами, маніфестаціями, походами вулицями міст, виступами провідних американських і українських діячів тощо. До цієї акції треба включити теж співдіючі з нами інші національні групи та американських приятелів української справи.

Доцільно подбати про статті на тему сучасного стану й визвольних процесів спротиву в Україні і в інших поневолених Москвою націях в американській пресі, а теж про відповідні програми в радіо і телевізії, де це можливе.

Про всі переведені імпрези й акції Тижня Поневолених Націй треба пересилати точні звідомлення, разом із текстами доповідей і схвалених резолюцій та фотами, до Канцелярії УККА в Ню Йорку. Ці матеріяли будуть опісля використані в Конґресовому Рекорді ЗСА і становитимуть причинки до історії політичних дій українців в Америці.

Про політичну важливість нашої провідної ролі в організуванні й переводженні акцій Тижня Поневолених Націй не приходиться говорити. Тому докладім усіх зусиль, щоб цьогорічне відзначування Тижня Поневолених Націй, до чого зокрема закликає теж Президія Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців, увінчалося в усіх наших активних осередках ще більшим політичним успіхом, ніж це було в минулому.

ЕКЗЕКУТИВА
УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ
АМЕРИКИ

З Риму потверджують заяву Митрополичої Канцелярії у Філядельфії

У „Свободі" з 20-го червня ц. р. надруковано підписане о. шамб. Михайлом Федоровичем, канцлером, „Виснення Митрополичої Канцелярії у Філядельфії", в якому „Митрополича Канцелярія стверджує, що згідно із заявою Митрополита Кир Амвросія, ЧСВВ, про те, що він, підтримуючи справу Патріярхату УКЦеркви, долучується до прохання українських католицьких Єпископів в справі Патріярхату, переданого Папі Павлові VI, — Владика Митрополит вислав у місяці квітні ц. р. письмо до Святішого Отця Папи Павла VI з проханням створити Патріярхат Української Католицької Церкви". Це виснення Митрполича Канцелярія видала — як у цьому виясненні сказано — „у зв'язку з поширюваними серед українського громадянства невірними і тенденційними вістками щодо вислідів відбутої в Оттаві, Канада, в дні 10-го квітня 1970 р. наради представників Президії Секретаріяту СКВУ з ВПреосв. Митрополитами Української Католицької Церкви в Канаді і ЗСА Кир Максимом Германюком і Кир Амвросієм Сенишиним, ЧСВВ, зокрема щодо завершення єдности Українського Католицького Єпископату в справі Патріярхату УКЦ та становища в цій справі Митрополита Кир Амвросія..."

„Свобода" одержала повідомлення, що з авторитетних джерел з Риму потверджують виснення з Митрополичої Канцелярії у Філядельфії відносно висилки Митрополитом Амвросієм Сенишиним, ЧСВВ, листа до Папи Павла VI з проханням створити Патріярхат УКЦеркви.

У Філядельфії підготовляють велику маніфестацію з нагоди Тижня Поневолених Націй

Філядельфія. — Комітет Поневолених Націй, до якого входять 10 національних груп та американська організація „Молодь за Свободу", підготовляє велику політичну маніфестацію у Філядельфії, для відзначення Тижня Поневолених Націй. Комітет очолює проф. Остин Епп, його заступником є ред. І. Білинський, секретарем п-і Марґіт Ротла. Як інформувала „Америка" з 20-го червня, вже 1-го липня члени Комітету і представники громадськости міста відвідають губернатора Р. Шейфера у Гаррисбурзі і мейора міста Д. Тейта, які проголосять проклямації Тижня Поневолених Націй. Маніфестаційне відзначення ТПНацій відбудеться в неділю 12 липня, від Оґонц і Брод вулиць, о 4-й по полудні: звідти велика моторкада з відповідними написами й транспарентами на автах вирушить по Брод вул. до „Індепенденс Гол". Авта будуть прибрані також американськими і національними прапорами поневолених Москвою і Пейпінґом країн. О 6-й вечора на площі перед „Індепенденс Гол" при вул. 5-ій і Чеснат відбудеться політична маніфестація, з участю членів кабінету губернатора, мейора та ін. діячів. Маніфестацією проводитиме ред. І. Білинський, моторкаду вестиме д-р І. Скальчук, голова Відділу УККА у Філядельфії, новообраний головний контролер УНСоюзу. Після маніфестації відбудеться церемонія покладення вінка від Поневолених Націй біля Дзвону Свободи. На маніфестації будуть схвалені відповідні резолюції і переслані членам Уряду та пресі.

ВІДСЛУЖЕНО ПАНАХИДУ НА МОГИЛІ СЛ. П. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

Париж.— У дні 24 травня на могилі Головного Отамана Армії УНР сл. п. Симона Петлюри, на кладовищі Монпарнас, була відслужена при чисельній участі українців урочиста Панахида. У понеділок 25 травня, в день трагічної смерти Отамана, по полудні на могилі була відправлена Поминальна Літія.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Діялог між братами"

Слово — найбільший дар людини. Воно було на початку, і йому завдячуємо все: увесь наш розвиток, нашу цивілізацію. Це слово Великий Шевченко поставив на сторожі українського народу. Багато дечого злого було б у нас не сталося і багато дечого було б ліпшого, якби ми впродовж нашої історії були спроможні належно використовувати найбільший дар, наше слово.

До великих і вікових проблем нашого народу належить наш церковно-релігійний поділ. А втім, це проблема світова, проблема всіх людей і народів. Не раз і не два в історії схрещувано мечі на тлі цього поділу. Коли ж нині людина має в своєму розпорядженні зброю, що нею можна знищити цілий світ, ця ж людина для власного рятунку і самозбереження знову пригадала собі свою наймогутнішу, бо спасенну зброю — слово і використовує його для полагодження своїх суперечностей. В цілому світі ведуться сьогодні діялоги-розмови.

Очевидно, що „діялоги" між людьми і народами річ не нова. Відбувались вони багато разів і в нашій історії. Тим більше потрібно їх тепер. Потрібно цих діялогів між нашими партіями, нашими організаціями і, зокрема, між нашими Церквами.

З таких міркувань сьогодні в „Свободі" започатковуємо „Діялог між братами" — православним Д. Зеленим і католиком І. Червенським. Обидва імени — псевдоніми, за якими криються два відомі наші громадяни, зокрема, активні та віддані діячі наших Православної і Католицької Церков. Проте, їхні голоси не є тим, що можна було б у будь-якій мірі вважати за офіційний голос їхніх Церков чи церковних організацій. Тут вони репрезентують виключно власну думку і висловлюють власну опінію, яка нікого і до нічого не зобов'язує. Це справді „діялог між братами" в повному розумінні цього слова.

Листи Д. Зеленого і І. Червенського друкуватимемо тільки що четвертий тиждень і залежно від місця в газеті друкуватимемо й інші голоси на порушені теми в глибокому переконанні, що інтеліґентна та доброзичлива дискусія вияснить бодай деякі наші суперечності, злагіднить наші антагонізми та принесе нам таке потрібне взаємне зрозуміння й вирозуміння.

Несподіванка у Британії

Вислід парляментарних виборів у Британії з 17 червня ц. р. заперечив усім газетним пророцтвам, які заповідали вигру Партії Праці прем'єра Гаролда Вільсона. Коли ж консервативні здобули 330 мандатів проти 287 соціялістичних мандатів, то зразу виринуло порівняння з американськими президентськими виборами з 1948 року: тоді всі були настільки переконані, що вибори виграє нюйоркський губернатор, республіканець Томас Дюї, що він сам злегковажив собі передвиборчу аґітацію, і переможцим вийшов Гаррі Труман. Завдяки тій самій помилці Гаролда Вільсона виграв — Едвард Гіт.

Програ соціялістів і вигра консерватистів у Британії — це ще один доказ звороту „направо", що йде у західньому світі. Кілька дні перед тим програли соціялісти в трьох західньонімецьких провінціях, і там так само майже зліквідовано „третю партію" вільних демократів, як у Британії розгромлено тепер Ліберальну партію. Хоч у британських виборах головну ролю внутрішні господарські справи, безумовно пошкодила Партії Праці марка „ліквідаторки" Британської імперії, бо хоч британці примирилися з фактом утрати своїх заморських посілостей, все ж їм не мила деґрадація з колишньої першої світової потуги.

Зрештою, зміна уряду в Британії ледве чи принесе будь-які поважні зміни у політиці Британії. Британські консерватисти подібні до американських республіканців: вони не є партійними доктринерами і в їх партії є місце на правих, поміркованих і ліберальних. В закордонній політиці Британії не можуть зайти якісь радикальні зміни просто тому, що Британія перестала грати в міжнародному концерті першу скрипку, зійшовши на третє місце — після ЗСА і СССР. А все ж співпраця Ричарда Ніксона з Едвардом Гітом напевно буде легшою й гармонійнішою, аніж була з Гаролдом Вільсоном, який мусів оглядатися на ліве крило своєї партії, що в усіх справах хотіло суперничати з комуністами. Судячи з негайної реакції лондонської біржі, на тій зміні скористає теж клиґаюча від часу останньої світової війни британська економіка.

Вислід британських виборів був прикрою несподіванкою також для — Москви. Її холодна реакція виразніше підкреслює, що та британська несподіванка була подією позитивною.

В. Ткач

ЯК І КОЛИ ВПАДЕ РОСІЙСЬКО-СОВЄТСЬКА ІМПЕРІЯ?

Ще не так давно писати чи говорити на поставлену в заголовку цієї статті тему було дуже тяжко або й взагалі неможливо. А це тому, що не тільки політичні кола і преса Заходу, але й частина українського громадянства у вільному світі вважали, що падіння імперії, яка носить назву СССР, це, якщо взагалі можливе, таке далеке майбутнє, що його його не варто включати в сферу актуальних політичних розважань. Як відомо, серед українців витворилася течія, що орієнтується на т. зв. „реалітети" й проповідувала доконечність ведення „реальної" політики, яка мусить рахуватися з приналежністю України до московської колоніяльної імперії на довгий протяг часу. Були й голоси, що із складників української визвольної політики належить взагалі виключити всякі перспективи відновлення української суверенної та незалежної держави і орієнтуватися на „реально" існуючу „українську державу" в постаті УССР, яку треба „визнати" і прагнути покращання умов життя для українців у тій нібито українській „державі".

В цій атмосфері, з легкої руки деяких українських політичних кіл та частини української преси, створено навіть поділ української політичної думки на непоправних мрійників, які займаються „деклямацією" про мостійництво і яким надано ім'я „реакціонерів", з одного боку, і на „поступовців", які рахуються з реальною дійсністю в Україні та в цілому СССР і виставляють реальну програму покращання умов життя і наближення до їх справжнього стосування зобов'язуючих (на папері) параграфів совєтських конституцій — з другого.

Таке ставлення справи привело — треба це відверто признати — до певної кризи й замішання політичної думки серед українства у вільному світі. Воно також було причиною існуючих і для широких кіл українського громадянства нібито невповні зрозумілих розходжень, що від деякого часу виявилися в лоні Державного Центру УНР в екзилі і серед франкцій Української Націонадьної Ради. Не так давно у своїх виступах в ЗСА і Канаді голова фракції ОУНз д-р Б. Кордюк, власне, зробив такий розподіл політичних сил, що гуртуються в УНРаді: „реакціонери" і „поступовці"...

Та від деякого часу — може лише від кількох місяців — атмосфера, що витворилась як серед західних політичних кіл, так і серед українців, починає мінятися. Ця зміна не прийшла під впливом незаперечних доказів, що Москва, змінюючи в дечому свою тактику, аж ніяк не змінює своєї агресивної постави ані на зовнішньому, ані на внутрішньому відтинку своєї політики. Назовні вона, під впливом конфлікту з Китаєм, застосовує трохи примирливішого тону, але не спиняє своїх агресивних акцій ані у В'єтнамі, ані насамперед на Близькому Сході в басейні Середземного моря, ані деінде. Всередині вона, всупереч усяким пророкуванням про „демократизацію", зміцнює свій натиск на т. зв. сателітні держави і, може насамперед, на народи і суспільства СССР у всіх ділянках життя: політичного, господарсько-соціяльного, культурного і — для нас це найбільш важливе — національного.

Та це все не було, як сказано вище, причиною деякої зміни в політичній атмосфері супроти СССР. Причин такої зміни треба шукати у тих відомостях, які приходять з СССР і які свідчать, що там: 1. Немає ніяких змін у напрямку „демократизації". 2. Наростає рух спротиву у всесоюзних розмірах, і то рух спротиву, який змірає не до „покращання умов життя" (бо такого покращання, як свідчать підсов. джерела, бути не може), а до повалення імперії і совєтського тоталітарного режиму в ній. Про такий, а не інакший стан в СССР свідчить т. зв. захалявна література, відомості про все сміливіші виступи різних противників режиму без уваги на жорстокі репресії, зокрема про це свідчать оголошені на Заході такі матеріяли, як брошура Амальріка „Чи проіснує СССР до 1984 р.?", статутові принципи підпільної організації „Український Національний Фронт" або зовсім недавня „Програма Демократичного Руху СССР", що її підписали „демократи Росії, України і Прибалтики".

Під впливом цих відомостей у західній пресі почали щораз частіше з'являтися критичні статті про внутрішнє становище в СССР, а серед українських „поступовців" помічається жвава діяльність в напрямку „переорієнтації": випускаються декларації самостійницького змісту, а деякі часописи, які ще недавно містили статті про потребу „визнання" УССР, передруковують повністю програму „Демократичного Руху СССР", хоч, властне, ця програма яскраво свідчить, що рацію в оцінці внутрішнього стану в СССР мали критиковані цими часописами „реакціонери", а не реклямовані ними „поступовці". Отже, в цій зміненій атмосфері вже можна писати на тему, „як і коли впаде російсько - совєтська імперія", без ризика наразитися на кпини збоку „поступового" напрямку.

У своїй брошурі Амальрік вважає неминучим збройний конфлікт поміж СССР і Китаєм, наслідком чого прийде до господарських заворушень і до антиімперських рухів серед неросійських народів СССР і комуністичного бльоку і, в кінцевому результаті, падіння імперії і її розподіл на демократичні національні держави окремих народів. Програма „Демократичного Руху СССР" теж пророкує упадок імперії і совєтського режиму, але не

(Закінчення на стор. 4-ій)

ДІЯЛОГ МІЖ БРАТАМИ

СЛОВО ПРАВОСЛАВНОГО

Мій Дорогий Приятелю!

Від часу зміни місця Вашого замешкання наш недовгий, але дружній діялог перервався. Все ж нашим спільним бажанням було цю розмову продовжати, і в цьому, видавалося б, нема нічого особливого. Адже велися розмови між українцями православного і католицького віровизнання на різні теми і перед нами. Але особливістю нашого діялогу стає те, що він виходить поза рямки приватної розмови, прибираючи форми публікації.

Таким методом нашого діялогу ми починаємо щось нове на сторінках нашої преси, бо маємо на увазі не лише щиро говорити про різні важливі, а то й спірні справи, але й поставити під велику спробу можливість обміну думок у публічній формі між синами двох українських Церков. Хто знає, може хід виміни наших думок згодом відродить повагу до глибшого поняття оцього, часто наголошуваного в нашому суспільстві, національного обов'язку і вкаже, що публічні, братні діялоги на висоті форми і змісту вже давно мусіли відбуватися між католицьким і православним кадром.

Так звані діялоги, які іноді можна зустріти в нашій пресі — це у великій мірі взаємне ображання, „пускання жовчі", зневага, щоб не сказати, що часто — просто сварка. Ані Ваша УКЦ, ані моя УПЦ на це не заслужила. Адже середньовіччя вже давненько поза нами, і шкода, що гарячоголові люди не заглядають у календар.

Справи Церкви і віровизнання, як знаєте, дуже часто викликають глибокі емоції, і тому вони особливо вимагають такту, обережности, а передусім — взаємної поваги. В цій ділянці, либонь, не завжди винні широкі ряди наших церковних діячів з обох сторін, коли надто пристрасно нападають один на одного. Може й більше винні іноді провідніші круги, а зокрема такі, які мають можливість говорити формально або неофіційно в імені своєї Церкви або тримають засоби публікацій у своїх руках?

Одним із прикладів, який я хотів би з Вами обговорити, є вислів, що посіявся в нашому українському світі, завдаючи великої шкоди братнім відносинам між УПЦ і УКЦ. Вислів цей, либонь, посіявся ще у XVII столітті, але він надто часто повторюється й у наші часи, викликаючи чуттєві моменти небажаного характеру. Його вживає кожний по-своєму: католик називає православного „нез'єднаним", а православний називає католика „відколеним". Поправді кажучи, — кому це потрібне? Адже, коли б Ви хотіли мені доказати, що я якийсь „нез'єднаний", то я витягну цілий арсенал історичних доказів, що Ви нібн „відколений", і коли б навіть оден із нас „виграв" сво-
наших Церков, і наша синів-
іми аргументами, то суть і
ська приналежність до них від цього аж ніяк не зміниться. Але не, в багатьох випадках практичних відносин між кадрами наших Церков, на початку всяких розмов вдаряє у самий центр почуття приналежности до даної Церкви, висловлюючи до такої приналежности зневагу. Куртина підноситься, і на сцені відживає середньовічна драма...

Чи не думаєте, що час уже запропонувати нашим провідним колам в обох національних українських Церквах „завісити зброю" і насамперед проголосити мир з виключенням уживання образливих слів?

Я боюсь, що ми з обох сторін часто вважаємо себе за більших католиків або православних, ніж сам Папа чи Патріярх, бо я ніколи не чув і не читав, щоб, наприклад, при зустрічі Папи Павло VI і Патріярха Атенагораса один одного титулували такими епітетами. А коли починався екуменічний рух Другим Ватиканським Собором, то Папа Іван XXIII — я його з православної точки зору розцінюю найбільшим Папою новітніх часів — напевно не починав свого запрошення на Собор іншим Церквам, наприклад, словами „дорогі нез'єднані брати"... Але в нас, українців, якось це завелось.

Інший приклад: деякі православні приписують створення УКЦ „польській інтризі", а деякі католики радо приміщують УПЦ в рямки... московського православ'я. Мені прикро за моїх православних одновірців, які зневажають в такий спосіб другу по величині українську національну Церкву, бо навіть, коли вона змінила свою оригінальну назву з „Греко - Католицької" на „Католицьку", прийнявши під тиском сторонніх чинників деякі познаки латинізації, то все ж останні десятиліття і спонтанний, масовий рух серед вірних УКЦ за втримання своїх національних прикмет дають велику запоруку, що ця Церква залишиться формою і змістом українською. Хотілося б, щоб такі факти викликали серед православних пошану до УЦК.

Але, з другого боку, мені боляче, коли не лише у звичайній пресі, а навіть у наукових виданнях зневажається УПЦ, як це, наприклад, зробив проф. М. Чубатий у 8-му зошиті Енциклопедії Українознавства, приписуючи великому патріотові і Митрополитові УАПЦ Полікарпові п ід порядкованість московській патріярхії. Невже розстріляна большевиками УПЦ 1921 року, переслідувана німцями УПЦ 1942 року, величезні зусилля відродження УПЦ на еміґрації без засобів, фінансів, допомоги з будь - якої сторони, навіть від православної Патріярхії, серед злобних нападів різних сторонніх чинників і т. д. не повинні викликати пошани до УПЦ збоку

(Закінчення на стор. 3-ій)

СЛОВО КАТОЛИКА

Дорогий Брате!

Боже провидіння веде нас усіх своїми дивними способами. Здавалося, що через неможливість часто зустрічатися особисто, ми будемо змушені перервати наші розмови про речі такі дорогі нашим серцям. Рішились ми продовжувати їх листовно, що в обставинах швидкого темпу американського життя не так легко робити. Але з того виринула та спасенна думка, що якщо вже мусимо писати, то чому не дозволити б ширшій публіці бути слухачами, а то й учасниками наших розмов. Так справджується народна мудрість, що немає нічого злого, що не вийшло б на добро.

Писали Ви у своєму листі, що, „викинувши зі свого словника різні „зайві й архаїчні вислови", ми могли б так багато зробити. Здається мені, що треба сягнути глибше, як до словника. Мусимо сягнути до свого серця. При всякій співпраці, особливо при такій делікатній справі, як діялог на релігійні теми, мусить панувати взаємна добра воля. Не вистачає гарної фрази, бо її вартість міряється часом, як довго вона бринить у вухах слухача. Не вистачить навіть інтелектуального переконання, чи самостійно здобутого, чи авторитетно наданого. На це маємо багато доказів. Релігія — це щось більше, як математичні проблеми й розв'язки. Між людьми основним принципом співжиття є добра воля. Люди, які посідають таку добру волю, знайдуть спільну мову, навіть хоча б їх ділили всілякі можливі людські погляди. Різниця віку, освіти, походження, національности, навіть, що це хочете, все це ніщо, коли панує добра воля. Це таке звичайне в житті людей, що зайвим було б наводити приклади. Також знаємо і факт, що там, де бракує доброї волі, ніщо не поможе, ні сила, ні закон, ні переконування. Люди взаємно зле наставлені не будуть співпрацювати, навіть хоча б за потребу такого співдіяння промовляли всі рації і обставини. Слухачі наших розмов „на папері" мусять це розуміти. Ми можемо й напевно будемо не згоджуватися в багатьох поняттях чи конкретних справах, але це аж ніяк не буде перешкоджати нам продовжувати наш діялог. Для декого така наша постава буде видаватися незрозумілою. Нехай такі люди не судять передчасно, нехай не закривають своїх вух, а радше нехай вслухуються, і дасть Бог, сповняться доброю волею, і тоді світ не буде для них таким безнадійним.

Добра воля — це одна з назв любови. Згадуєте, Дорогий Брате, як то часто можна почути образливі слова, кинені в сторону іновірців. Чи робиться це зі злоби, чи з неуваги, що трапляється частіше, завжди вказує це на брак любови. Хто любить, не вживе слова, яке може спричинити прикрість співрозмовникові чи співжителеві. А навіть, коли б таке трапилося, то воно так виразно є помилковим, що ніяк не стає на дорозі для дальшої співпраці. Остаточним мірилом тут є доброта серця даної особи. Якщо ми переконані в її добрій волі, в її доброму наставленні, то навіть припадково неправильно ужите слово, ніяк не відчужить нас. Вживання слів — це один із виявів доброї волі, і навпаки — злого наставлення, бажання образити. Але таке вживання, щоб дати правдивий образ, мусить бути постійним і послідовним. Може трапитись, одначе, що хтось вживає невідповідних, а з тим і образливих слів чи назв, не усвідомлюючи цього. В житті буває, що не зважаючи на найкращу волю, можна когось болюче діткнути. Щоб цьому запобігти, треба, щоб один одного краще пізнав і розумів.

В цьому й полягає одна з цілей діялогу. Діялог — це тепер дуже популярне слово. Вживають його і надуживають ним дуже часто. Коли ж ми так вступаємо в публічний діялог, бож маємо тепер багато свідків наших розмов, яких, на жаль, ми особисто не маємо нагоди пізнати, не зашкодило б відразу хоч трохи ро'яснити, що для нас значить поняття „діялог". Діялог — це не звичайна розмова, принагідна чи товариська. Така розмова, хоч деколи дуже інтересна й корисна, не є цілевою. Вона може нам відкрити нові обрії, може бути для нас потрясаючим переживанням, але це радше порядок вийнятку, як правила. Діялог не є також тільки дискусією. Дискусія це завжди цілева розмова, в якій, стараючись пізнати різні аспекти справи, шукаємо розв'язки на якусь проблему. Ціллю дискусії може також бути намагання переконати когось раціональних аргументами в правильності чи неправильності даних понять чи певного способу поступовання. Дискусія в цивілізованій суспільності є дуже важливим засобом співжиття, але вона не є ще сама в собі діялогом.

У релігійних колах, особливо після Вселенського Ватиканського Собору, але не тільки між католиками, вживається терміну діялог в двох значеннях. Одне, дуже широке, це просто вдержування контактів без особливої надії безпосередньо розпочинати властивий діялог. Багато діялогів, які ведуться під цю пору між різними Церквами чи віровизнаннями підпадають під цю категорію. Це, коли б можна ужити такого порівняння, проломлювання льоду взаємної нехоті чи байдужости. Деколи до такого вдержування контактів вкрадаються й мотиви не виключно релігійного порядку, але їх толерується, щоб не переривати контакту взагалі, бо навіть у найменшому контакті завжди є дрібка надії, що з

(Закінчення на стор. 3-ій)

Мирослав Семчишин

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНОЗНАВЧОГО ШКІЛЬНИЦТВА

(4)

3. Нам треба не епізодичних педагогічних курсів, які організовано в останніх кількох роках у більших осередках українського життя (як от Чикаґо, Дітройт, Філядельфії), але систематичних, як слід зорганізованих та забезпечених всіма необхідними матеріялами, зокрема бібліотекою. На ці курси треба притягнути селективним способом кращих кандидатів з вчителів і не тільки школити їх, але й вводити у проблематику нашого культурного життя, щоб поволі передати їм керму нашої праці.

4. Нам треба остаточно розв'язати справу програм, для англомовних кляс зокрема, і притягати на вчителів молодих вишколених українців, що набули в американських школах педагогічну освіту. 5. Серед нашої генерації середнього і старшого віку ще маємо деяку скількість педагогів-науковців, які, перфектно володіючи українською мовою, могли б протягом найближчих років опрацювати шкільні підручники, що відповідатимуть вимогам наших шкіл і замінять ті, які вже не підходять. Бо коли за нашого життя ми не спроможемось на це, то за роки, що грядуть, справа нових, добрих підручників для українознавчих шкіл буде більше, ніж безнадійною.

6. Окремий наголос треба покласти на культуру української мови, як дуже важливого чинника і ґаранта українства в цій чи іншій країні нашого поселення. Під „культурою мови" ми розуміємо систему плекання-розвитку і такого опанування нашої мови (живої-розговірної і мови книжок, преси, радіо), щоб вона справді стала базою для праці чергових українських поколінь. Бо ніякий „гарвард" не продовжить українського існування тут. Будь-який університетський осередок може стати центром поважних студій про Україну в великому навіть пляні, але ніякий центр палких чи подібних студій не розв'яже питання нашого тут українськомовного існування, питання білінгвалізму (двомовности), яке щораз більше й частіше висувається на фронт наших проблем. Нам бо замало, щоб англійською, французькою чи німецькою мовою говорили й писали про Україну. Нам треба, щоб наші нащадки ширили понад усе культ живої української мови, а це, крім батьківського дому і церкви, може забезпечити тільки українознавча школа.

V

І врешті — станьмо лицем до молоді. Стараймося пізнати її не тільки з позицій шкільної лавки. Наша молодь в основному добра і слухняна. І її поганих, інколи нестерпних навичок не кладімо завжди на рахунок неправильно інтерпретованої американізації чи впливу поганого довкілля. Пригадаймо, що, бувши у себе вдома такими ж учнями, ми також не були „ангелами" і часто грішили різними витівками, не один клопіт приносячи нашим батькам, не одну проблему підсуваючи нашим виховникам. Тож зуміймо і тут, на чужині, ці явища відповідно інтерпретувати і розрізняти прикмети і навички, які належать до певного віку, від звичок і навиків, набутих на вулицях американських міст.

А втім, з усім цим вантажем поганих звичок нашої молоді ми завжди зуміємо собі порадити, коли знайдемо відповідний підхід до молоді. Крім культу мови, треба завжди підсувати молоді цікаво подані і відповідно інтерпретовані знання, яких вона не набуде ні в американській, ні в іншій школі. Тому учителям треба найбільше уникати того, що в педагогіці має назву „рутини", старих і заялозених стандартів, якими користуємось при навчанні українознавчих предметів. Кожна лекція мусить бути продумана, оригінальна, цікаво подана, мусить викликати зацікавлення молоді, яка, навчаючись в американських чи інших школах, має нагоду порівнювати і аналізувати: як там учать, а як тут у нас?

І тут знову й знову на перше місце висувається роля вчителя українознавчої школи, вчителя-керівника навчально-виховної дії, що змагає до цілеспрямованого формування інтелектуальних і національно-моральних вартостей молоді.

Годі перелічити тут усі проблеми, що випливають з такого поставлення справи. Ми стараємося вказати на найбільш прикметні і важливі.

Говорячи про перспективи, треба накреслити якийсь найбільш реальний плян такої дії, завдяки якій ми могли б якщо не вповні виконати намічені завдання, то бодай частинно наблизитись до їх реалізації. Про те, що мало б творити зміст цієї дії (чи заходів) для забезпечення і покращання нашого українського фронту освіти і національного виховання, ми вже дещо сказали. Тепер треба, хоч коротко, відповісти на питання, хто мав би це все виконати?

Вже на початку ми відмітили, що в останніх роках постали різні координаційні центри чи то крайового маштабу (як от канадійського, американського), чи загального, світово - українського маштабу, Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада (СКВОР), і їм всі ці проблеми дуже добре відомі і їх автори-засновники багато часу присвятили саме на обговорення реальних плянів дії. Їх тут перераховувати не будемо. Вони надто широкого маштабу і, крім специфічного відтинка школи, займаються ще й справами дошкілля, молодіжних організацій і т. п. А нам ідеться передусім про школи українознавства.

Українознавчою освітою займаються в Америці школи, що є під адміністраційно-педагогічною юрисдикцією Шкільної Ради УККА і Головної Шкільної Ради при Українській Православній Церкві в ЗСА. Є ще 20-25% шкіл, так би сказати, незорганізованих, які не належать до жадного із названих шкільних центрів, і про них ми не говоримо. Обидві Шкільні Ради (УККА і УПЦ) були б, отже, в першу чергу покликані до планового, систематичного і відповідного до потреб і можливостей здійснювання намічених нами завдань. І вони, треба признати, роблять максимум, при дуже малих фінансових засобах і обмежених людських ресурсах. Тому було б неправильно приписувати їм у вину різні недоліки на цьому відтинку, хоч з практики знаємо, що деяка частина їх праці на відтинку опіки над школами (маємо на увазі передусім педагогічну опіку) могла б виглядати куди краще. Частину вини за ці недотягнення треба приписати їхнім зверхнім органам, що недостатньо розв'язують питання, наприклад бюджетів на працю шкільних централь чи вишколу нових учительських кадрів. Частинно винні й ми самі, тобто вчителі, і від нашої ініціятиви на низах теж багато залежить.

Але існує ще одна цього ж порядку організація, яка в першу чергу покликана стати справжнім координатором між Шкільними Радами і загалом учительства. Це — Об'єднання Українських Педагогів Америки (ЗСА), і ми повинні використати цю нашу централю, засновану кілька років тому (тепер її осідок у Клівленді), щоб з її допомогою знайти більше контакту так з центральними установами на горі, як і з низовими клітинами-школами.

(Закінчення на 4-ій стор.)

Доповідь проф. В. Трембіцького в Ню Гейвені, Конн.

Товариство Прихильників Української Народної Республіки, Відділ в Ню Гейвені, хоч не велике числом членів, але своєю активністю збагачує культурне життя місцевої і позамісцевих громад. Активність та успіхи завдячує товариство своєму голові д-рові Я. Туркалові, та його заступникові п. І. Заковоротному, які за неповні два роки влаштували вісім академічних вечорів на різні теми. Хочу декількома словами відмітити останній доклад, який відбувся 31 травня 1970 р., і був присвячений Голові Директорії Народної Республіки, Симонові В. Петлюрі. Доповідь на тему: „Міжнародноправні основи української держави 1917-21 років" з виставкою рідкісних документів з тих часів, прочитав проф. Вол. Трембіцький.

Перед початком доповіді було помітне зацікавлення присутніх, які оглядали важливі акти Народної Республіки і чужих держав. Доповнюючи ці акти цікавими і маловідомими звичайному слухачеві фактами, проф. Вол. Трембіцький відтворив той надзвичайно важливий історичний момент правного існування української самостійної держави, творення державного апарату і законів та встановлення дипломатичних зв'язків з іншими країнами. Хочеться вірити, що наші політичні організації належно оцінять наукові праці проф. В. Трембіцького та допоможуть видати їх друком, чим доповнять наше національно-культурне надбання.

Іван Петрончак

Ювілейна Зустріч ОДУМ-у в Канаді

Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ) цього року відзначає своє двадцятиріччя. Відзначення 20-ліття ОДУМ-у Америки й Канади відбудеться в Торонті та коло Торонта на оселі „Київ". Ювілейна зустріч розпочнеться в п'ятницю 3 липня 1970 р. великим одумівським концертом, що відбудеться о годині 8-ій вечора в Авдиторії Центральної Технічної школи в Торонті. В концерті виступлять ансамблі бандуристів ОДУМ-у з Торонта, Чикаго, Філядельфії та Міннеаполісу і хори з Чикаго, Монтреалю, Торонта та інших міст. В програму входять виступи найкращих танцювальних груп (а їх мають всі філії), струнна оркестра ОДУМ-у з Чикаго, вокальні ансамблі та ін. В концерті візьме участь і найкращий гуморист еміграції, друг молоді, Микола Понеділок.

В суботу на оселі „Київ" відбудуться міжфілійні спортові змагання, а увечері в залі при 3625 Кавтра Род в Куксвіл коло Торонта відбудеться бенкет та забава. На бенкеті з доповіддями виступлять Валя Родак з Торонта, активна одумівська діячка та диригентка Торонтського ансамблю бандуристів та хору ОДУМ-у, та Олексій Коновал — член ГУ ОДУМ-у ЗСА. І на бенкеті буде мистецька програма сил ОДУМ.

В неділю відбудеться на оселі „Київ" зустріч з українським громадянством. О год. 10 ранку буде відправлена Польова Служба Божа, потім буде спільний одумівський обід, дефіляда, доповідь-слово голови ЦК ОДУМ Юрія Криволапа з Балтимору, ЗСА, концерт на вільному повітрі та фінальні спортові змагання за чашу ОДУМ-у. Зустріч закінчиться ватрою.

Н. Н.

З життя і праці Станиці Дивізійників в Нюарку, Н. Дж.

Станиця Бравства кол. вояків 1-ої УД УНА в Нюарку, яка начисляє понад 100 членів, після перевибору нової Управи на чолі із майором Іваном Тарнавським, почала переводити свої пляни в життя.

5-го квітня хор при Станиці разом із Ансамблем Бандуристів під проводом п. Володимира Юркевича, відвідав із концертом українську громаду в Ню Бронсвику з приводу спільного свячення. Місцеві дивізійники, які є членами нашої Станиці, тепло нас зустріли. Парох о. крилошанин Василь Танчак в імені своєї громади щиро дякував за виведення програми і як батько загинулого в бою сина дивізійника, просив його не забувати.

3-го травня в неділю, виїздила наша Станиця до Бавнд Бруку на цвинтар. Там наш хор при співучасті священиків католицьких і православних відспівав збірну панахиду за друзів дивізійників, які там поховані, і відвідав всі могили. Із членів нашої Станиці там поховані: Байбарак, Осип Подоляк і Віктор Сигалий. Відвідали ми могили друзів - дивізійників з інших станиць, а саме: Преосвященного Олександра, суддю Стефановича, Пантелеймона Шутана і Святослава Яцушка та згадали в молитвах ще двох друзів, які не там поховані: а саме Вовна і Володимира Зайшлого.

Йосип Рейнарович
кореспод. референт

СЛОВО ПРАВОСЛАВНОГО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

католиків? Це тим більше, що при кожному нищенні УПЦ та поставанні її з попелу до життя йшлося ні про що інше, як власне про відродження і втримання національної УАПЦ.

Висновок: майже чотириста років взаємної боротьби за право „вищости", взаємне поневіряння, необґрунтоване обвинувачення і т.д. — це надто багато для нашого поцматованого історією народу. Може — чи справді? — таке можуть собі дозволити деякі народи, як ось, наприклад, криваві дні релігійної боротьби в Ірляндії останніми часами, але чи маємо ми право на таке кидати наші розтерзану націю? Наші обидві національні Церкви переживають під сучасну пору величезне напруження, далекоїдучі зміни в закріпленні і розбудові форми і змісту. Нам, власне, не взаємної зневаги, а особливо близької співпраці так треба, як повітря, щоб спільними силами виправдати себе і перед Єдиною Христовою Церквою, і перед нацією, Адже Церква, попри зрізничкування на різні обряди, залишається одною. адже нація, хоч поділена на віровизнання, — неподільна.

Викинувши із свого словника-зайві й архаїчні вислови, наші кадри обох Церков могли б так багато зробити! Десь це передодження треба починати. У цій метаморфозі нашої психіки, у цій, я б сказав, природній і необхідній зміні нашої ментальності можна знайти великий і міцний фундамент для розбудови, а навіть, коли хочете, і взаємної допомоги. Для цієї ж Христової Церкви, і для ідеї цієї ж нації. Особливо в сучасних днях, часах великих потрясень, захитання моральних вартостей, міцних дегенеративних впливів на наше молоде покоління.

Десятки прикладів можна б навести про потребу зближення наших Церков у спільній праці для спільної мети. До них ми напевно будемо повертатись у нашому листуванні. Вони — ціль нашого діялогу, і будемо надіятись, що добра доля стане нам у пригоді.

Д. Зелений

Шевченківська Академія в Бостоні

Українська громада в Бостоні відзначила роковини Тараса Шевченка 15 березня академією в залі української православної громади св. Андрія. Академія відбулася заходом Відділу УККА, при активній співпраці місцевих організацій і мистецьких сил.

Великою несподіванкою, а заразом особливою радістю, була присутність на академії Преосвященнього Владики Кир Иосифа Шмондюка і Високопреп. о. прелата Еміліяна Манастирського, які були в Бостоні з нагоди інтронізації мелькитського Архиєпископа Тавілі. Достойні гості могли не тільки почути місцеві мистецькі сили, а заразом запізнатися з діяльністю бостонської громади.

Академію відкрив інж. Конрад Гусак, голова Відділу УККА, змістовну доповідь виголосив Всч. о. Степан Чомко, місцевий український католицький парох. Доповідач влучно насвітлив завжди живучі ідеї Тараса Шевченка і їх вплив на змагання українського народу за незалежність.

Квінтет сумівок: О. Ванадига, Ганя Гапій, Ірина Чехович, Дарка Рогач і Ганя Барицька виконали три пісні до слів Шевченкових поезій. Іван Ванадига продеклямував „До Основ'яненка", а учні „Рідної Школи" при українській католицькій парафії Христа Царя, під керівництвом учительки Романни Михайлів, виконали збірну деклямацію „Поклін Кобзареві".

Вдалу інсценізацію поезій Тараса Шевченка виконали членкині Відділу СУА Марта Дуткевич, Татяна Смолинська і Христина Ісаїв. Мистецьку підготовку зайнялася Надя Матківська, а декорацію підготовила Христина Ісаїв.

Ляриса Діяк відспівала „Хустину" і „Ой, три шляхи широкії", а Євген Мороз проспівав „Реве та стогне" і „Ой, Дніпре, мій Дніпре". При фортепіяні була Една Ніткін.

Хор української католицької парафії Христа Царя під диригентурою Степана Дацька виконав „Думи мої", „Садок вишневий", „Сонце заходить" і „Молитву" (із „Запорожця за Дунаєм") з сольовим виступом Олі Ванадиги.

Кінцеве слово виголосив О. Щудлюк заступник голови Відділу УККА. Академію закінчено відспіванням „Заповіту".

Орест Щудлюк

Відзначено нове видання Ірени Книш

„Секція Журналістів СФЖО" звернула увагу на цікаві репортажі з подорожі в Україну, авторка яких Ірена Книш видала їх окремою публікацією. Саме з виходом із друку цієї книжки п. н. „Віч-на-віч із Україною" — привітав це десяте вже з черги видання нашої письменниці — інавгураційний Вечір в неділю, 24-го травня в залі Українського Національного Дому у Вінніпегу з доповіддю авторки на тему „Чого боятись нам?..."

На вступі приявні дізналися, що „Секція Журналістів СФУЖО" гуртує для співпраці понад п'ятдесят членок із різних країн нашого поселення (Канада: 18, ЗСА 20, Англія: 4, Німеччина: 4 Франція: 2, Бельгія: 1, Австралія: 3, Аргентина: 1, Бразилія: 2), а в Вінніпегу находиться осідок Архіву, що вже з давна реєструє всякі прояви письменницької творчости українок у діяспорі. Відкриваючи програму, Іванна Зельська підкреслила вартість нового твору Ірени Книш, яка водночас є його видавчицею.

За запрошенням на цю імпрезу склала вшанована авторка зворушливу подяку на адресу товаришок пера та згодом обширно ділилася зі слухачами багатством спостережень та з правдивим об'єктивізмом насвітлювала події і безпосередні враження, яких досі інші туристи не передавали. Яскравими картинами пересувалися в уяві слухачів Київ, Львів, Ялта, Бахчисарай, Симферопіль, Москва — поневолювач націй.

Після доповіді щире зацікавлення збуджувала свіжі примірники багато ілюстрованої книжки, в якій розповідь безпосередньо доповнюють відповідні світлини місць і оглядених об'єктів. Мається враження мальованого фотоапарату з дороги.

Треба сподіватися, що вслід за тим почином „Секції Журналісток СФЖО" нова книжка Ірени Книш п. н. „Віч-на-віч із Україною" найде широкі кола читачів, бо заслуговує на те своїм актуальним змістом і небуденною формою.

Іванна Зельська

ПРОФ. Н. КОРОЛЯ ПОБИЛИ ХУЛІГАНИ

Ню Йорк (І. К-к). — Дня 16-го червня ц. р. в пополудневих годинах, коли загально знаний проф. Нестор Король входив до дому у Бронксі, в якому живе, напали на нього в коридорі трох у дому два мурини, які увійшли туди слідом за ним та домагалися грошей. При цьому вони побили його важко по голові так, що він, стікаючи кров'ю, упав непритомний на долівку. Визвана поліція перевезла його до лікарні Фордгем в Бронксі, де він мусить залишитися довший час.

СЛОВО КАТОЛИКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нього колись зможе вирости справжній діялог.

Справжній діялог, у стислому значенні цього слова, це розмова з ціллю взаємно рости. У тім є справжня новина сучасних релігійних діялогів. Ми старалися не тільки себе взаємно пізнати, але й у цьому взаємному пізнанні шукати росту. Таке наставлення було неможливе, як довго кожна сторона уважала себе за цілковито білу, а свого „противника" за цілковито чорного. Сира, неприкрашена дійсність показує, що, хоч з одного кореня ми виросли, ми розійшлися не без нашої власної вини. Тепер з поміччю діялогу ми стараємося те, що скривили, направити, те, що згубили, віднайти.

Отже, наше спільне змагання — шукати кореня, з якого ми виросли. Між українцями і католики і православні зачовали головні елементи християнського передання, але в процесі взаємного відчуження також затратили свідомість деяких важливих аспектів свого релігійного життя. У щирому діялозі відкриваємо наново загублені чи призабуті скарби, як також і правдиві нові досягнення, і тим самим збагачуємо нашу духовість. А остаточно зустрічаємося в цілковитій єдності.

І. Червенський

Ділимося сумною вісткою з Українським Громадянством, Приятелями та Знайомими, що в четвер, 18-го червня 1970 р. в Байройті, Німеччина, після довгої недуги помер, на 82-му році життя, наш Дорогий Батько, Дідик, Професор, Артист-Маляр, Громадський Діяч

сл. п. ЄВСЕВІЙ ЛІПЕЦЬКИЙ

Горем прибиті:

дочка НАТАЛІЯ з мужем ВОЛОДИМИРОМ, внуками: ЕВГЕНОМ, ІРИНОЮ, ВІЛІЯМОМ та правнуком ЕРІКОМ
дочка ОЛЬГА з мужем РОМАНОМ та дітьми: ПАВЛОМ, ІРИНОЮ, НАТАЛКОЮ та ГІЛАРІЄМ

УКРАЇНСЬКЕ АКАДЕМІЧНЕ КОЗАЦТВО „ЧОРНОМОРЕ", ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, США

подає до відома всім своїм Членам та Українському Загалу сумну вістку, що дня 18-го червня 1970 року в м. Байройт, Німеччина, помер його Почесний Член, Батько

Проф. ЄВСЕВІЙ ЛІПЕЦЬКИЙ

— проживши 81 літ —

відомий буковинський маляр-портретист та громадський діяч на Буковині та на еміграції.

FIDUCIT!

СТАРШИНА

Замість квітів на могилу Незабутньої бл. п. МАРІЇ з ШУСТИКЕВИЧІВ ГУМОВСЬКОЇ складаю 50.00 долярів на Фонд Допомоги Жертвам Землетрусу в Баня Луці, Югославія.

Родині Покійної висловлюю своє глибоке співчуття.

Ню Йорк, Н. Й. Дарія К. КУЛЬЧИЦЬКА

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в неділю, 21-го червня 1970 р. упокоїлась в Бозі в Клифтоні, Н. Дж. наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ і СЕСТРА

бл. п. АНАСТАЗІЯ БРОДСЬКА

проживши 76 років.

ПАРАСТАС у вівторок, 23-го червня 1970 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Komar, 583 Van Houten Avenue, Clifton, N.J.

ПОХОРОН в середу, 24-го червня 1970 р. з того ж похоронного заведення о год. 8-ій ранку до церкви, а опісля на East Ridgelawn Cemetery, Clifton, N. J.

В глибокому смутку:
сини: МИХАЙЛО і МИКОЛА
5 внуків
сестра ОЛЬГА КОНОНКА в Канаді
2 брати в Европі

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. інж. ЄВГЕНА ПИНДУСА на цілі НТШ в Сарселі, Франція, зложили 20.00 долярів

Дітройт, Міш. Марія С. і Богдан З. ДЯКІВ

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК. зложив замість квітів на могилу сл. п. проф. ІВАНА НЕДІЛЬСЬКОГО на видання Українських Народних Мелодій д-ра Зіновія Лиська 100.00 долярів.

Із найбільшим жалем ділимося з усіми Пластунами і Пластунками та Українським Громадянством сумною вісткою, що в суботу, 20-го червня 1970 р. невідмінно відійшов від нас на Вічну Ватру

сл. п. пл. сен. ВОЛОДИМИР ШЕХОВИЧ

член Куреня „Дубова Кора", довголітній активний член Пластової Станиці в Ню Йорку, член Дирекції Пластової Фундації в Ню Йорку.

ПАНАХИДИ в понеділок і вівторок, 22 і 23 червня 1970 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в середу, 24-го червня 1970 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку, на український православний цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

СТАНИЧНА ПЛАСТОВА СТАРШИНА в НЮ ЙОРКУ

Замість квітів на могилу сл. п. проф. ІВАНА НЕДІЛЬСЬКОГО зложили на видання Українських Народних Мелодій д-ра Зіновія Лиська:

д-р Петро і Таїса БОГДАНСЬКІ	10.00 дол.
д-р Богдан і Дарія КАРАНОВИЧ	10.00 дол.
проф. д-р Кость КИСІЛЕВСЬКИЙ і дружина	10.00 дол.
д-р Роман КИСІЛЕВСЬКИЙ і Дружина	10.00 дол.
Я. і Л. ТКАЧ	10.00 дол.
д-р Я. і Л. ШАВЯКИ	10.00 дол.
	60.00 дол.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. проф. ОМЕЛЯНА ЦІСИКА складають на „Церкву в Потребі":

д-р Олег і д-р Іванна Ратич $20.00, інж. Ярослав Букачевський $20.00, д-р Іван Головінський $10.00, д-р Богдан Цимбалістий $10.00, інж. Дам'ян Геча $10.00, інж. Ростислав Ратич $10.00, Управа Відділу „Провидіння" Ню Бронсвік $10.00, п-ні Анна Ратич $10.00, п. Богдан Тарнавський $10.00, д-р Володимир Стойко $5.00, інж. Ярослав Ощудляк $5.00, п. Михайло Гатала $5.00, п. Михайло Луцик $5.00, п. Петро Напронський $5.00, п-ні Люба Ратич $5.00.

На видання книжки Покійного про „Політичний світогляд Шевченка" складають:

д-р Іван Головінський $10.00, інж. Богдан Котис $10.00, п. Василь Оріховський $10.00, д-р Володимир Стойко $5.00, п. Тимко Бутрей $5.00, п. Григорій Добуш $5.00, п. Микола Ровенко $5.00.

ВІЙ. Родині Покійного складаємо сердечне співчуття.

У глибокому смутку повідомляємо Українське Громадянство, а особливо Пластове Братство, що 20-го червня 1970 р. невідмінно помер від удару серця, на 60-му році життя, наш Життєрадісний, Незабутній Манько,

Пластун Сеньйор ІНЖ. ВОЛОДИМИР ШЕХОВИЧ

довголітній член Крайової Пластової Старшини в ЗСА, колишній голова Крайової Пластової Старшини британської зони Німеччини, член Пластової Фундації та Управи Пластової Оселі на „Вовчій Тропі", член та колишній курінний пластового, сеньйорського Куреня „Дубова Кора", визначний й заслужений громадський діяч, втрату якого довго відчуватиме вся Українська Громада, зокрема Громада Пластова.

Складаємо вислови глибокого співчуття Дружині, Доні і Родині Покійного та Членам Його Куреня „Дубова Кора", від всієї Пластової Громади й закликаємо Пластовий Загал та Громадянство пошанувати пам'ять Покійного масовою участю в Панахидах, які відбудуться в понеділок і вівторок, 22 і 23 червня 1970 р. о год. 8-ій вечором в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку і в середу на похоронних відправах в церкві св. Юра в Ню Йорку, в середу, 24-го ц. м. о год. 9-ій рано.

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА
КРАЙОВА ПЛАСТОВА РАДА

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 27-го травня 1970 року в Пассейку, Н. Дж. відійшов від нас у життя вічне Мій Найдорожчий МУЖ

ЯРОСЛАВ ПЕТЕШ

З правдивою, глибокою вдячністю висловлюємо нашу подяку Всечеснішим отцям В. Білинському та о. Колорівському за відправу Панахид в похоронному заведенні, за відправлення похоронних Богослужень, за сердечні слова в Церкві Покійному на прощання та відпровадження Його Тлінних Останків на цвинтар.

Щиро дякуємо ВП. д-рові С. Галамасі від Визвольного Фронту та редакторові П. Ямнякові від Громади і Друзів, за теплі, повні пошани надгробні промови, за їх сердечні слова прощання.

Глибока від нас подяка Всім Друзям, Приятелям і Знайомим Покійного, які віддавали останню прислугу Покійному, взяли участь в Заупокійних Богослуженнях та похороні, поспішили нам висловами співчуття, складали пожертви на Помінальні Служби Божі і квіти на могилу.

Щиро дякуємо Друзям Пластунам Загону „Червоної Калини" за віддання пошани і несення труни Покійного.

Щиро-сердечна подяка ВП. д-рові Я. Падохові за його працьовиту, теплу та зворушливу промову в похоронному заведенні.

Глибока і щира подяка ВП. Т. Олещукові від Централі і Організацій Визвольного Фронту в Пассейку, ВП. Бакальцеві від Пластового Куреня „Хмельниченки", ВП. П. Яремкові від Осередку СУМА і Народньої Помочі в Пассейку, ВП. проф. П. Чубатому від дружини Покійного за їхні промови — повні тепла і розради.

Дякуємо щиросердечно ВП. Паням Іванковій, Покулясовій та Школяровій за пошану і останню прислугу Покійному та їхню щиру поміч у поминальній трапезі.

Хай Господь, має Вас усіх в опіці, а від нас прийміть найщирішу подяку.

Покійному Ярославові хай Американська Земля буде легкою.

Вічна Йому Пам'ять! Він не вмер. Він тільки відійшов від нас...

В глибокому смутку —
Дружина СОФІЯ ПЕТЕШ та Родина

Ділимося сумною вісткою з ДК Членами, ДК Друзями, Приятелями, Пластовим Братством та Українським Громадянством, що дня 20-го червня 1970 року відійшов на Вічну Ватру

пл. сен. ВОЛОДИМИР ПЕТРО ШЕХОВИЧ

наш Друг, Член Основник, довголітній Курінний Куреня і останньо член Курінної Команди, голова КПС в Німеччині — Британська зона, член КПС в ЗСА, в минулому і останньо член Станичної Ради Станиці Ню Йорк.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 24-го червня 1970 р. о год. 9:00 ранку з церкви св. Юра, на український цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Подругі Омелі, Донечці Вірі, Бабусі та Рідні нашого Друга, висловлює глибокий жаль

КУРІННА КОМАНДА 13-го КУРЕНЯ УПС „ДУБОВА КОРА"

Юнацький Вечір пісні й танку в Чикаго

Хор Юного СУМА Осередку ім. М. Павлушкова в Чикаго. Сидять (зліва): пп. В. Вишиванюк член Управи, проф. Вас. Дзуль, мист. керівник, проф. Вас. Шуть, композитор і акомпаньятор, Яр. Конол, імпр. референт, Ів. Тельвак, член Управи.

Ансамблі молоді в силу природних обставин часто зміняють свій особовий склад. Це нормальне явище у виховній роботі організацій молоді нагадалося нам, коли на естраді авдиторії школи ім Шопена 9 травня юнацтво Осередку СУМА ім. Павлушкова запрезентувало чикагівській громаді свій перший хорово-танцювальний вечір. Теперішній юнацький хор під управою проф. Василя Дзуля — це наслідник відомих сумівських хорів Осередку під диригентурою О. Плешкевича, М. Федорова, Л. Мацюка та ін. Те саме можна сказати про танцювальну групу Осередку ім. Павлушкова, складену з двох частин: молодшої (7-10 років) і старшої (11-14 років). Різниця хіба та, що мистецьким керівником групи є незмінний від 18 років на своїм становищі друг С. Косовський, який за той час у тім самім Осередку вишколив і випустив у світ уже 6 „поколінь" юних танцюристів.

Теперішній юнацький хор Осередку великий — коло 60 осіб, в цьому третина хлопців. Існує він 5 років і не раз виконував окремі точки на українських імпрезах. Цим разом він спромігся дати спільно з танцювальною групою повнопрограмовий виступ, виконуючи 2 - 3- й чотириголосові твори таких композиторів, як В. Витвицький, М. Гайворонський, А. Гнатишин, М. Федорів, В. Шуть, М. Фоменко, П. Майборода, І. Шамо — разом з наддатками 19 пісень. Акомпаньював композитор Василь Шуть, хор співав без подавання голосів.

Хто пам'ятає попередні виступи цього хору, той мусів ствердити помітний поступ у його розвитку. Помалу із гурткового співу починає виринати те, що ми називаємо ознаками справжнього хорового ансамблю — мелодійність, збалянсовані акорди, читкіша дикція, одностайний віддих, добре опанування голосових партій і початків динаміки. Треба додати, що учасники хору, вивчаючи пісні, вчаться також „нотної грамоти", що однозначне з підготовою свіжого нарибку для ма'йбутніх хорів чи музичних ансамблів. Вітаючи дириґента та юних співаків із свіжими досягніннями, висловлюємо думку, що при дальшій пильній здисциплінованій праці ця співоча група має дані перетворитися у справжній хор молоді, такий, як ті, що були колись окрасою Осередку й залишили по собі гарну згадку.

Милою появою на сцені були дівчата і хлопці з танцювальної групи Осередку, переважно наймолодший доріст групи. Залежно від спроможностей свого віку вони гладко виконали 4 народні танки — верховину, козачка, аркана й запорожця. Танці виконано при музичнім супроводі Орисі Покорної.

При нагоді цього милого і вдалого вечора треба ще згадати і про допомогу батьків, які не жаліли ні часу ні труду, приводячи чи привозячи автами дітей на проби. Програму вів виховник молоді інж. Степан Ґоляш, переплітаючи виступи згадками про попередніх керівників мистецьких ансамблів Осередку. Він і підкреслив ті точки програми, якими юнацтво відзначило 20-ліття героїчної смерти генерала УПА, Романа Шухевича-Чупринки. Привітали юних виконавців та їх виховників-провідників квітами й побажаннями чикаґівська Філія Українського Конгресового Комітету Америки, дирекція місцевої ощадностево-кредитової кооперативи „Самопоміч" та панство Дмитриші, власники пекарні „Анна".

Молодь склала свій іспит перед громадою дуже добре, зате громада повинна була численніше прийти на виступ своєї молоді.

Р. Завадович

Степан Стойко здобув шахову першість УСЦАК в турнірі на Союзівці

В турнірі українських шахістів Америки і Канади, який відбувся в днях 19-го до 21-го червня на Союзівці, молодий шахіст Степан Стойко („Ч. Січ" — Нюарк) здобув звання першуна Української Спортової Централі. У висліді шости кругів гор швайцарською системою Степан Стойко зайняв перше місце з точками $5\frac{1}{2}$: $\frac{1}{2}$, втративши пів точки в нерішеній із Дмитром Куликом („Ч. Січ")). Друге місце припало інж. Левові Блонаровичеві („Ч. Січ"), який втратив одну точку в партії з першуном Стойком і закінчив турнір з рахунком 5:1. Два дальші місця зайняли: інж. Зенон Шпон („Тризуб" — Філядельфія) — третє і Петро Гаврушенко („Ч. Січ") — четверте із рівним числом здобутих точок 4:2. На п'ятому місці закінчив турнір Сидір Новаківський („Тризуб") з точками $3\frac{1}{2}$:$2\frac{1}{2}$.

В турнірі взяло участь 16 шахістів, які репрезентували ось такі клюби: „Тризуб" з Філядельфії, „Ч. Січ" з Нюарку, „Львів" з Клівленду, Українську Централю з Пассейку і УСК з Ню Йорку. Партії турніру були ведені на високому рівні, але бракувало серед його учасників постійного репрезентанта „Ч. Січі" д-ра Ореста Поповича, та досвідчених шахістів мґра Мирослава Турянського і проф. Степана Попеля, які з різних причин не могли взяти участи в турнірі. Провід турніру був у руках ланкового УСЦАК інж. Лева Блонаровича, з яким тісно співпрацював Володимир Рудакевич з Української Централі з Пассейку. Впродовж турніру відбувалася на Союзівці виставка з українською шаховою тематикою, що її влаштував Орест Коцюба теж з Української Централі з Пассейку.

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНОЗНАВЧОГО ШКІЛЬНИЦТВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ми в терені. Бо ні самі шкільні Ради при наших диспозиційних осередках (УККА, УПЦ), ні окремі школи не всилі подолати всі завдання. Не всилі тому, що 5-6 референтів такої централі, з дуже обмеженими бюджетами, неспроможні нічого серйозного ні сплянувати, ні виконати.

Тут необхідна тісна і безпосередня співпраця зі школами на місцях і з льокальними громадськими організаціями для фінансування таких чи інших шкільних чи для добра школи акцій. Але ми з практики знаємо, що в нас такої координації і порозуміння покищо немає, а якщо є її прояви, то це дуже рідкі випадки. Тим часом нам потрібна і координація праці і плянувань (або бодай обмін досвідом) Шкільної Ради УККА з Головною Шкільною Радою УПЦ (перша така конференція уже відбулась); нам потрібне активне встрявання у справи нашого українознавчого шкільництва Об'єднання Українських Педагогів (яке ще не вспіло розгорнути як слід своєї праці з об'єктивних причин); нам потрібно постійно активізувати громадську думку на низах всюди там, де такі школи існують, на обставину кращого педагогічного і матеріяльного забезпечення наших шкіл.

Два роки тому ми відбули Світовий Конгрес Вільних Українців, рік тому були учасниками X Конгресу Українців Америки. Всім цим питанням на тих поважних конвенціях приділялось чимало уваги. Всі ці проблеми там тоді з'ясовано і передискутовано. На терені ЗСА покликано до дії Крайову Виховну Раду, що повинна поширити свої агенди і на освітню ділянку. Її справжня назва, згідно з правильником СКВОР, Крайова Виховно-Освітня Рада, тобто вона повинна включати і репрезентацію учителів, яка ще не зуміла проявити своїх конкретних дій, бодай вони нам не відомі. Коротко сказати б: ми в останніх двох роках створили ряд необхідних для нашого національного виховання і освіти конструкцій — координаційних осередків, але їхньої праці на низах ми не відчуваємо. Не відчуваємо ні проявів будь-якого нового плянування, не бачимо познак на краще. І продовжувати цей стан неможливо. Нам треба реальної дії реальних змін, реального плянування, яке у висліді зактивізує нашу шкільну справу і поставить її на належній висоті. І коли до цих заходів не прийде найближчим часом, коли не буде розгорнена всестороння акція на фронті українського шкільництва, яке здебільша залишене своїм льокальним умовинам— і часто безрадним учителям, то треба побоюватись, що в новому десятилітті крива розвитку нашої виховно-освітньої дії на відтинку українознавчих шкіл буде йти вниз, і в чергових десятьох роках майбутнє наших шкіл буде поважно загрожене.

(Кінець)

ТРИ ДЕЛЕҐАТИ ДАЛЕКОСХІДНІХ ДЕРЖАВ ПРИБУЛИ до Парижу для конференції з французьким міністром закордонних справ Морісом Шуманом у справі скликання міжнародної конференції для замирення у В'єтнамі, Ляосі й Камбоджі. Японія, Індонезія і Маляйзія мають повновласть від 11-членної монуломісячної конференції в Джакарті робити в цій справі заходи на міжнародному терені. Але їхня подорож до Москви й Ню Делі в Індії скінчолася невдачею, бо ті держави достосовуються до становища комуністів названих трьох країн колишнього Індо-Китаю, залежних здебільша від войовничого Комуністичного Китаю.

СОВЄТИ НАКЛАЛИ данину на всіх своїх громадян, які працюють в Секретаріяті та різних Агенціях Об'єднаних Націй. Є їх коло 200 осіб і вони отримують платні від 13.000 до 25.000 дол. річно. Кожний мусить 10 відс. своєї платні відводити до державної каси СССР. Це своєрідний хабар за те, що ті люди дістали посаду в ОН. До речі: ЗСА платять понад 60% бюджету ОН.

Найновіше число „Веселки" для дітей

Джерзі Сити, Н. Дж. — З друкарні „Свободи" вже вийшло найновіше подвійне число журналу УНСоюзу для дітей „Веселка", за травень-червень, на 24 стор., у трьох барвах. Число, що його редаґує Колеґія з ОПЛДМ, присвячене в основному весняному і вакаційно-літньому сезонам. У ньому надруковані матеріяли до Свята Героїв у місяці травні і Свята Матері — М. Маморського, Б. Даниловича, М. Щербака та ін., оповідання Олени Цегельської „Фарма для мами", леґенда „Сорочинки" в переказі Роляника, розповідь проф. В. Радзикевича про Івана Франка, казка В. Вероніки про зайчика Міма, п'єска І. Керницького „Дарунок", віршована казка Валентини Юрченко „Про бабуню-клопотуню і бумчика-хитроумчика" та ін. матеріяли. Число ілюстрували мистці: Б. Божемський, Б. Крюків, М. Михалевич, Галина Мазепа, Ніна Мриц, П. Холодний, Ю. Козак.

ЯК І КОЛИ ВПАДЕ РОСІЙСЬКО-СОВЄТСЬКА ІМПЕРІЯ?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

внаслідок війни, а внаслідок спротиву всіх демократичних і антирежимних сил СССР. Вона закликає до зорганізування цих сил і до боротьби проти режиму й імперії, при чому в цій боротьбі мають прийняти однакову участь і неросійські народи, і росіяни.

Але в одному обидва ці документи нібито згідні: демократичні сили спротиву ще слабі. Отже, з цього можна зробити висновок, що на падіння імперії ще довго доведеться чекати, бо й війна з Китаєм — це ще далека і, на нашу думку, не зовсім певна перспектива, і зорганізування демократичних сил спротиву — це нелегка і затяжна справа. Проте, можна твердити, є різні елементи, які уможливлюють і прискорюють час падіння імперії і без формального вибуху війни і які улегшують якщо не організаційне, то спонтанно - фактичне зміцнення сил демократичного спротиву.

Насамперед можна вважати, що прагнення свободи й загальний протест проти тоталітарного режиму набрали таких розмірів серед молодшого покоління в СССР, що їх уже не може здушити комуністично - імперський провід. Чи ще якихось 10 років тому могли існувати такі явища, як нелеґальні видання або підпільні організації? Очевидно, захиталася або й зовсім збанкрутувала система донощицтва, на якій працювало колись всемогутнє НКВД. Якщо раніше ніхто не відважувався відмовитися стати „сексотом", то тепер все більше вкорінюється розуміння ганебности цього явища. Що може зробити влада, щоб протидіяти? Йти на реформи — це значить осмілювати противників режиму. Загострювати репресії? Як видається, це вже не лякає, а, навпаки, робить рух спротиву завзятішим. І в одному і в другому випадкові режим програє.

На некористь режимові працює господарський стан країни. Всі знавці совєтських відносин ствердужують, що СССР знаходиться напередодні цілковитого банкрутства свого господарства. Ніякі реформи тут не поможуть, треба докорінно міняти всю господарську систему, а це приведе не до її оздоровлення, а до упадку, що потягне за собою й упадок в інших ділянках цілої тоталітарної системи. Погіршування господарського стану потягне за собою прилучення до руху інтеліґенції й молоді робітництва і селянства, а після цього вже недалеко до загального революційного вибуху.

Ясно, що війна створила б нові, правдоподібно, непоборні труднощі, як це передбачає Амальрік. Але якщо СССР ще не воює з Китаєм, то він знаходиться тепер якщо не в стані війни, то в стані постійного воєнного напруження. Чи СССР витримає довго в такому стані?

На совєтсько - китайських кордонах стоять понад 30 совєтських дивізій, що перебувають у постійному поготівлі. У Східній Німеччині, в Чехо-Словаччині, в Польщі, на Угорщині стаціонують совєтські дивізії, які аж ніяк не перебувають в становищі війська за мирних часів. Не тільки зброю, але й своїх т. зв. інструкторів змушений давати СССР Північному В'єтнамові та арабським країнам. Не згадуючи вже про всяких „спеціялістів" та інформаторів у підготові т. зв. визвольних воєн у країнах Африки та Південної Америки.

Отже, хоч Совєтський Союз не провадить формальної війни, він перебуває в стані постійного воєнного поготівля, а це на дальшу мету вичерпує його сили і посилює незадоволення, отже й рух спротиву в його середині. Чи потрібна аж формальна війна, як це думає Амальрік, щоб захитати імперією й привести до її упадку?

Ми знаємо, що протягом останніх десятиліть не раз висловлювалися погляди, що СССР знаходиться напередодні свого падіння. Ці погляди не справджувалися. Але цим разом таки видається певним, що процес падіння вже ввійшов у свою рішальну стадію. Чи це значить, що імперія впаде незабаром? Ні, процес падіння може тривати ще довго. Але це значить, що він невхильно йтиме далі. І це значить, що, шукаючи способів допомоги для українського народу на батьківщині в його визвольній боротьбі, нам треба орієнтуватись на падіння імперії, а не на її втримання шляхом „покращання" чи „демократизації" її режиму. А з цього випливає, що рішальний голос в українській визвольній політиці мають затримати оті непоправні „реакціонери", що проголошують максималістичні вимоги самостійництва, а не конюктуральні „поступовці", що орієнтуються на нездійснені „покращання умов життя" для українців у межах російсько - совєтської імперії.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

о. ЄВГЕН КОРОЛИШИН, член УНС Відд. 91 Б-ва св. Володимира в Мк Кіс Ракс, Па., помер 16 березня 1970 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Грабовець, Тернопіль, Україна. Став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Євдокію, сина Юліяна та дочок: Любу і Євгенію. Похорон відбувся 20 березня 1970 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЯКІВ УДИЧ, член УНС Відд. 488 Т-ва Т. Чупринки у Фініксі, Арізона, помер 25 березня 1970 р. на 84 р. ж. Народився в с. Михновець, пов. Турка, Україна, став членом УНС в 1936 р. Полишив у смутку близьку і дальшу родину тут і на Україні. Похорон відбувся 31 березня 1970 р. на цвинтарі у Прескат.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЮЛІЯ ШАРАВАРКО, членка УНС Відд. 85 Б-ва св. Михаїла в Газлетон, Па., померла 24 травня 1970 р. на 77 р. ж. Стала членкою УНСоюзу в 1918 р. Полишила в смутку синів: Теодора і Івана, дочок, Марту і Анну. Похорон відбувся 27 травня 1970 р. на цвинтарі св. Михаїла в Газлетон, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Т. Панько, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Розшук

МАРІЮ САБАТ з дому БОЙЦУК
що мешкала по вул. Глинянській в Золочеві, пошукує Ольга Вовківна-Левкович з Золочева, вул. Леніна 26/4

ПОШУКУЮ ЗА **ҐЕНЕКОМ ПОГОРІЛЕЦЬ**
син Григорія, зі с. Сороцька коло Скалата. Хто знав би що про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
Victor Procyk
2647 N. Monitor Avenue
Chicago, Ill. 60639. USA.

ТАРЗАН, Ч. 6388 Тарзан добуває перший харч

Ти, Наомі, сплела з ниток пальми гарну тятиву до луку! Тепер будемо мати лук, стріли і — харч!

Мені приємно могти бути помічною тобі, любий Тарзане, навіть хоч я каліка.

Ву-гу-гуу!

Що це таке, Тарзане! Не залишай мене! Хай радше голодую!

Ву-гу — це гірська сова. Звучить, наче добре вже стара птаха, але ж це — харч!